

ZGODNJA DANICA.

KATOLIŠK CERKVEN LIST.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi pol in velja po pošti za celo leto 4 gl. 20 kr., za pol leta 2 gl. 20 kr., za četert leta 1 gl. 20 kr. V tiskarnici sprejemana za celo leto 3 gl. 60 kr., za pol leta 1 gl. 80 kr., za 1/2 leta 90 kr., ako zadene na ta dan praznik, izide „Danica“ dan poprej.

Tečaj XLV.

V Ljubljani, 7. vinotoka, 1892.

List 41.

O katoliški zavesti.

Slavnostni govor prevzvišenega gospoda knezoškofa ljubljanskega dr. Jakoba Missia v ljubljanski stoljni cerkvi o priliki I. slovenskega katoliškega shoda dne 31. avgusta 1892.

(Dalje.)

Našel sem vam nekatere reči, pri katerih manjka ali se zatajuje katoliška zavest. A ima jih žalibog še mnogo drugih, pri katerih je pogrešamo. Jedna taka je tudi ono dandanes tako navadno bahanje z napredkom, ki pa se ne vjema s Kristusom in z njegovo cerkvijo. In zares. Resnica je resnica: in Kristusova resnica, ker božja, in katoliške cerkve resnica, ker Kristusova, ni na pol resnica, ampak sama, gola in čista resnica. Napredovati torej od te resnice, s tem, da se zaverže ali vsa ali deloma, in se nadomesti s čim drugim, je vselej iti v neresnico. Ima napredek tudi v sveti cerkvi: toda ne tak, da bi to, kar je bilo resnično včeraj, jutri postalo neresnično, ampak tak, da se, ker se je včeraj spoznale nepopolnoma, za naprej spoznava popolneje, jasneje, temeljiteje, in da vedno napredujoče spoznavanje uvideva v resnici-materi več in več drugih, katere se tako rekoč iz nje rodijo. „Jesus Christus heri et hodie; ipse et in saecula:“ Jezus Kristus je ravno tisti včeraj in danes in vekomaj (Hebr. 13. 8) — to velja tudi o njegovi resnici. Zato nasproti verski resnici, kakor se uči v katoliški cerkvi, ne more imeti ne „naprednjakov“ ne „nazadnjakov“, ampak vsi morajo biti pravi korenjaki, ki se ne ganejo iz mesta, odkazaneja njim po Jezusu Kristusu od svete cerkve; živi korenjaki, ki, kolikor se razcvitajo in kolikor rastejo, vendar ne nehajo ostati jedno in isto drevo, s pomočjo svete cerkve globoko in terdno

vkoreninjeno v Jezusa Kristusa, in vredno, da je more nekdanj spoznati za „svoje.“ (Prim. Jan. 10. 14.)

Ima neko drugo ravnanje, dandanes jako razširjeno, zlasti pa med takozvanimi razsvetljenci, kakor da bi namreč malo da ne Bog imel vprašati človeka, s kako častjo in s koliko službo naj se on, stvarnik nebes in zemlje, od strani človeka zadovoljuje. Po teh takih, če sploh verujejo v Boga, naj mu zadostuje, da ga spoznavajo po nekaterih resnicah, katere morebiti tudi človeška pamet, če prav jako nepopolnoma, malo gotovo, in le od daleč, nekoliko dozeza. A ukloniti se tudi resnicam čeznatorno razodetim, kakor jih uči Jezus Kristus po svoji cerkvi, to njim je odveč, to njim gre čez „človeško čast in prostost.“ Jednako se vedejo gledé pozitivnih zapovedij. Jasno je, da s takim ravnanjem nikakor ne more stati vera v Jezusa Kristusa in v njegovo cerkev, in da so katoličani, katerim je taka omika in osveta več, kakor pa vera v Cerkev Kristusovo, prišli popolnoma ob vso katoliško zavest: ali sploh ne spoznajo, kaj je Bog: ali pa tajijo, da je Jezus Kristus pravi Bog: ali se vsaj ne zmenijo za-nj. Ako ne, bi morali priznati, da se mora Bogu klanjati vse, in da ni naše, ampak njegovo, določiti nam, katere resnice naj verujemo, katere zapovedi naj izpolnjujemo, ako se hočemo izveličati.

Da pa sem omenil tudi teh „naturalistov“ ali „deistov“ ali kakorkoli jih hočete zvati, vzrok je temu prežalostna prikazen, da na ravnokar popisanem stališču dandanes več ali manj stoji tudi vse javno življenje, in sicer tudi v državah z ogromno večino katoličanov. Da vas opozorim le na jedno reč, in sicer tisto, po kateri se javno življenje največ ravna — kje še nahajamo postavodajalstvo, v katerem bi se spoznavalo, do-

sledno spoznavalo, da je Jezus pravi Bog, in zato dušni kralj in absolutni vladar nad vsemi človeškimi odnosi, bodi si v zasebnem, bodi si v socialnem, bodi si v državnem, in sploh: v javnem življenju? v katerem bi se spoznavalo, dosledno spoznavalo, da je cerkev Kristusova njegova jedina in polnopooblaščená nadomestnica? Jaz ga ne poznam takega postavodajalstva: povsod je Kristus, Bog in kralj, kakor nebes, tako tudi zemlje in vsega, kar je na zemlji, več ali manj odstavljen od svojega mesta. Vzemimo samo naše postave, ki se tičejo šolstva. Po 17. členu temeljnega državnega zakona (števil. 142 leta 1867) je veda in njen pouk prost: prost namreč od vsake cerkve in vsacega veroizpovedanja. Po § 2. zakona, ki vreja razmerje med šolo in cerkvijo (št. 48. leta 1868), oskerbuje, vodi in nadzoruje cerkev sicer veronauk, a pouk v drugih predmetih je neodvisen od vplivanja vsake cerkve. Po tem takem se, kar se tiče postave, more — ne rečem mora, ampak more se zgoditi, da je človek sicer pred katehetom in veroučiteljem stvarjen od Boga in po podobi in podobnosti božji, da se pa pred zgodovinarjem, pred naravoslovcem, ali kakim drugim učiteljem prestvari v žival, koja se razvija iz opice. Bode morebiti prišlo neprilično, kaj takega naravnost izreči: bode delalo sitnostij na vse strani, a nepostavno ne bode, oporekati verski resnici. In zakaj ne? Ker postava ne spoznava več Jezusa Kristusa pravega Boga, in ne od njega postavljene učiteljice vseh narodov: svete cerkve: zato pa tudi ne več njenih nauk. Sicer bi morala nepremeljiva resnica božja biti resnica ne samo v cerkvi, ampak tudi v šoli, v vseh predmetih in v vseh vedah, in sploh na vse strani. Tako pa je, kar se tiče postave, izročena dobri ali slabi volji dotičnikov. Da v tem ni katoliške zavesti, kdo more to tajiti?

Tako je tedaj sedanje stanje javnega življenja glede Kristusa in njegove cerkve. Kaj ga je pa prouzročilo? Nezavednost katoličanov. In kam pridemo? Še vedno v večjo nezavednost, in s časom v popolno nevero, ako se ne vzdramimo, zavedamo, odločimo.

Gotovo je imelo nevernikov tudi takrat, ko je Jezus Kristus s svojo cerkvijo bil spoznan v postavah. Imelo je tudi takrat ljudij, ki so n. pr. kot zakonski skupaj živeli, čeprav niso bili zakonski, ker ne cerkveno poročeni. Tudi takrat popolnoma vsaj na tihem ni manjkalo hlapčevskega dela ob nedeljah. Tudi takrat se je trosila marsikatera protiverska v šolah. A takrat vladal je še čut, da je vse to pregreha ne samo pred Bogom in cerkvijo, ampak tudi pred svetom in pred državo. Danes pa, ko imamo vse verste

„prostostij:“ ko imamo fakultativni civilni zakon, ko se postava jako malo briga za nedeljsko posvečevanje, in je dovoljeno, ob nedeljah zidati, kopati kanale, delati tlak itd.: ko je šola ločena od cerkve, je marsikaj grešnega pred Bogom — postalo dovoljeno in opravičeno pred ljudmi, in je še celó obdano z obliko postavnosti. Kar se je drugokrat postavno zatiralo, k temu ravno oblika postavnosti dandans še vablja. In na tak način takratno posamezno, skrito zlo dandanes postaja občna, javna belezen, dočim Kristus Jezus in Njegova cerkev dosledno bolj in bolj izginjata iz narodne zavesti. Tak je torej, po obstoječih tužni prizor v našo bodočnost, in to neizogibno preti tudi nam Slovencem, ki nismo s kakim jezem obdani in zabranjeni, da bi navali in nevarnosti splošnje odtujenosti javnega življenja od Kristusa Boga, in dušnega kralja vsega človečanstva, ne prišle tudi do nas in nas zasukale v brezno nevere.

Sploh, predragi v Gospodu! nimamo uzroka, gledati z nekakim zaničljivim ponosom na druge, tuje kraje. Imamo, žalibog, marsikatarih prikaznij tudi pri nas na Slovenskem, katere napolnjujejo tuge človeško serce.

(Konec nasl.)

Zlata pravila za starše in odgojitelje.

Zlata pravila so mnogo vredna. Zatoraj priporočamo roditeljem in odgojnikom sledeče:

- 1.) Navadi otroke od prve mladosti na vestno in veselo pokorščino.
- 2.) Združuj umno resnost in strogost z ljubeznivostjo. Prepričaj otroke, da hočeš vselej ono spolnjeno imeti, kar jim rečeš.
- 3.) Kedar hočeš, da Ti otrok kaj stori, povej mu, kakó naj to stori, in zahtevaj, da se tudi tako izverši kakor si ukazal.
- 4.) Kaznuj otroke, če prostovoljno in zlobno prestopajo tvoje zapovedi: a ne kaznuj jih v jezi.
- 5.) Ne pusti se slepiti od svojih otrok in ne govori in ne stori ničesar, kar bi zmanjšalo spoštovanje, katero imajo do tebe.
- 6.) Če so otroci vznemirjeni, počakaj, da se pomiré, a potlej jih očetovsko posvari.
- 7.) Pomisli, da lahka kazen — če je potrebna — je mnogo bolj vspešna nego grožnja večje kazni, če se bode pregreha ponovila.
- 8.) Ne daj nikdar otrokom ničesar, kedar te hočejo prisiliti z jokom ali krikom.
- 9.) Ne dovoli otrokom nikedar storiti, kar si jim prepovedal, ali nasprotno.
- 10.) Ne nehaj nikedar učiti otroke onih resnic, da nas najbolj osreči spolnovanje dolžnosti do Boga, nas samih in do bližnjega.

11.) Navadi otroke že zgodaj vestno splovnati vsakdanje dolžnosti.

12.) Ne dovoli nikedar otrokom, slabo govoriti o drugih ali jih tožiti.

13.) Uči otroke vdano in velikodušno prenašati krivice.

14.) Moli za svoje otroke pogostoma. Kar mi sejemo in sadimo, naj nam Gospod pognoji in blagoslovi. („La Riecreazione.“)

O liberalizmu.

Pogovor na železnici. — Prosto po italijanskem izvorniku priredil J. J.

Pervo poglavje.

(Dalje.)

— Čudno, tedaj sva edina v tem, da je liberalizem (a ne vsi liberalci) v svojem bistvu protikatolišk in hudo v svojem cilju.

— Prav! In čuditi se moram v resnici, da v tolikih letih nisem še nikoli takó mislil, kot danes.

— To je posledica, ker imate vedno opravila, in nimate toraj časa takó razmišljati.

— A, to je res, popolnoma res!

In pri tem je ubogi odvetnik globoko vzdihnil.

— Pustite za sedaj te žalostne in odurne misli in goroviva dalje o predmetu; kajti predmet je tako rekoč neusušljiv.

— To je res! Nadaljujva tedaj razgovor. Priznam tedaj, da je liberalizem zlobnost v svojem cilju, koncu, ali kakor veli Serbin, v svojem smotru, to se pravi v smotru ultraliberalcev, radikalcev, dinamitarjev, anarhistov itd.

— Ne, ne! Čemu toliko imén? Edina sva v tem, da je liberalizem hudo v svojem namenu, smotru. In o vseh teh izrodkih njegovih govorila bodeva kasneje.

— Vendar so vse te sekte, krivoverska drobljenja nastala iz tega, da so uporabljale prostost, to se pravi principe prostosti in svobode v najglobokejšem smislu.

— Oni niso nič drugzega nego cepidlaki gledé tegrij.

— Poglejmo sedaj, kakó mi bodete dokazali tretjo točko; to se pravi, da je liberalizem zel, zloba radi otežujočih okoliščin.

— In odvetnik je prekrižal roki ter zvedavo vperl oči v mé, pričakujoč odgovora. A jaz sem mu odvernil.

— Poslušajte! Kdaj mislite, da so nastali liberalni sistemi, uki?

— To je popolnoma jasno. Začeli so se s francosko revolucijo, s proklamacije človeških pravic, s tremi glasovitimi besedami: Svoboda, enakost, bratovstvo.

— Dobro.

— A liberalizem se more tudi že prej zasledovati. Pravi začetnik in ustanovitelj njegov je Martin Luter.

— Dobro. Sedaj pa mi recite, kaka je zgodovina, koja sta povzročila Luter s svojo takozvano reformacijo in pa takoimenovana „velika“ francoska prekucija?

— To se lahko pové z dvema besedama. Luter je bil odpadni redovnik...

— Vi mislite, človek neznačajan?

— Prav: človek brez značaja in brez načelstev; človek, ki je odpadel od papeža in od cerkve samó zato, da je mogel živeti in misliti po svoje.

— A to še ni dovolj: Luter je bil odpadnik, ki je ravnal s papežem in vsemi predniki na najgerši način, ki je kazal pogosto dvojno obličje, ki je terdil, da se večkrat pogovarja s hudčcem.

— Res je.

— Bil je človek, ki je klical ljudstvo na orožje proti knezom in potem kneze proti ljudstvu; človek, ki je tako pretil potoke kervi.

— To je zgodovinsko dokazano.

— Da, popolnoma dokazano.

— Bil je človek, ki se je upiral vsem vseučiliščam in celó znanosti sami; bil je človek, ki je odperl tir vsem človeškim strastém, tudi najpodejšim, ter je pričel ono grozovito zdvijanost, ki se je poslej prikazala v protestanških sektah.

— Da, da, vse to je res. Vse to nam pripovedujejo verodostojni zgodovinarji, celó protestanški sami.

— In ta človek, pravite, je ustanovitelj in začetnik liberalizma? On prvi si je izmislil pogubonosno svobodo mišljenja, on prvi je zasnehoval in teptal v blato princip avtoritete ter ga zavergel, kar je obrodilo toliko žalostnih sadov, dasiravno je še dandanes glavna ideja liberalizma.

— Gotovo, in zató so mu pred malo leti postavili na Nemškem veličasten spomenik.

— Dobro, mislite li da vse te okoliščine, koje smo ravnokar našeli, govore v prid liberalizmu?

— Gotovo ne, toda...

— Idimo korak naprej in preidimo na prejšnje stoletje. Ideje Lutrove pripravile so tla velikanski reformaciji: prekuciji francoski. Zgodovina njena vam je znana. Vi veste, kako se je začela, kako se je razvila; vi poznate njena sredstva, njene osebe, njeno naméro, njene posledice.

— Popolnoma. Začela se je s protizakonitim sredstvom, z odporom in uporom nasproti postavnim oblastim.

— Res je to. In nepostaven odpor proti postavnim oblastim ni nikakor dovoljen.

— Gotovo ne, in poslej so se veršila nasilstva, ropi in umori.

— Da, umori duhovnov, bogatinov. In osebe...

— Robespierre, Marat, Danton itd.

— Ki so poslali na morišče na tisoče ljudi, nedolžnih ljudi, ki so ostali zvesti svojemu kralju in svojemu Bogu. In s kakim namenom so to delali?

— Z namenom razrušiti državo.

— In pervo kar so storili je bilo, izročiti vlado rudečkarjem, jakobinarjem. Ni li res?

— Popolnoma res.

— Prav. In narodna skupčina, to je, jakobinarji oropali so duhovščino za 800 milijonov in jih proglasili za državno premoženje, in to z isto pravico, kot bi se ropar, kot bi se morilec proglasil lastnikom mojega imetja.

— Kaj hočete! Bili so pijani svobode in v svoji pijanosti niso več vedeli, kaj da počenjajo.

— Recite raji, da se je bila brezbožnost polastila njihovih serc. In ni je hujše zverí nego je človek, kedar pozabi, da ima neumerljivo dušo. Nauki, koje je raztrosil med svet najpervo Martin Luter in za njim Voltaire, prinašali so polagoma svoje sadeže, svoje plodove in posledice.

(Dalje nast.)

Stolpje.*)

III.

„Jaz sem luč sveta.“ (Jan. 8. 12.)

„Ostani z nama, ker se mrači, in dan se je že nagnil“ (Luk. 24. 29.), sta silila dva učenca Jezusa, ki se jima je bil približal potujočema v Emavs. Nastopila je sedaj, ko to pišem, hladna jesen, tretja četert leta, dnevi so se skrajšali, a noči podaljšale. V noči si prižgimo luč, in rokodelci na kmetih so imeli nekdanj prislovico: „Sv. Matevž (21. sept.) luči prižgē, ker od onega dne naprej niso več delali samo do „videga.“ nego so pri luči nadaljevali delo še dve, tri in več ur. Toda v sedanji dobi so mnogi stari pregovori izgubili svojo veljavo, tako i ta, kakor že davno pred rimsko-poganski spomin: *accensio lucernarum*, (prižiganje svetilnic), ki se je obhajal že 12. avgusta, ker od onega dne naprej so bogati Rimljani večerjali pri luči.

„Ostani z nama, mrači se in dan se je nagnil.“ bodi Ti naša luč, ki nas razsvetljuje in naše stopnje vodi po pravi poti, bi morada vedno klicati dva učenca Jezusova: cerkev in država, um in sercé človeško, kajti brez Jezusa bo mrak in tema.

„In Jezus jim zopet reče govoreč: Jaz sem luč svetá; kdor gre za menoj, ne bo hodil po temi, temuč bo imel luč življenja.“ (Jan. 8. 12.) „Reče jim torej Jezus: Še malo časa je luč z vami. Hodite, dokler imate luč, da vas tema ne objame; in kdor po temi hodi, ne vé, kam gre.“ (Jan. 12. 35.)**)

Letos sta znameniti posebno dve stoletnici: Jedna tristoletnica rojstva „slavnega“ Jana Komenskega, druga, štiristoletnica najdbe Amerike po Krištofu Kolumbu. Oba veleuma sta hrepnela po luči, toda jako različno. Komenski je pisal knjigo: „Lux in tenebris“ (luč v temi), in „lučnjaki“ ga proslavljajo, češ, da ne bi nam bil on prižgal luči, in prave smeri pokazal vsemu poduku, bi mi Slovani še sedaj tavalj v temi nevednosti. Postavil si je bil Komenski nek stolp svetilnik v zraku, ter je v razburjenem valovji svojega življenja krepko vesljal k onemu zračnemu svetilniku, a žal, da tisočeri in tisočeri za njim vesljajo v — propad. Kakó je Komenski učil, je kaj izborno in jasno dokazal dr. A. Mahnič v svojem letošnjem listu „Rimski Katolik“ II. zvez. Svojo lastno cerkev si je bil osnoval preziravši, da, iz serca čertivši oni veličastni in krasni svetilnik, ki je na terdo nepremakljivo skalo od Kristusa vtemeljena, sveta, rimska, katoliška, apostoljska Cerkev. „Vi ste luč svetu. Mesto, katero stoji verhu gore, ne more se skriti. Tudi ne užigajo sveče in jo stavijo pod mernik, ampak na svečnik, da sveti vsem, kateri so v hiši.“ (Mat. 5. 14. 15.)

Vse drugače je ravnal Krištof Kolumb. Njemu je svetila že od perve mladosti svetla zvezda svete vere. Ta ga je navduševala za velikansk namen — v vse ajdovske dežele odpreti pot sveti veri Kristusovi, prižgati nebeško luč narodom, ki so sedeli v temi poganstva in v smertni senci. Hotel je z zlatom, ki bi ga dobil v bogati Indiji, oborožiti vojsko, ki bi rešila Jeruzalem in druga sveta mesta iz mohamedanske oblasti. — Kakó serčno je častil Mater Božjo, kot tretjerednik njene duhovne ure molil, in ko se mu je posrečilo po dvajsetletnih bojih, naporih, bolečinah doseči, kar je želel, jo je iskreno zahvalil.

*) Glej poslednje liste „Danica“ I. 1891.

***) O svetlobi, luči, glej „Danica“ I. 1883 in 1884.

Dné 3. avgusta 1492 so odplule tri ladije: „santa Maria“, „Pinta“ in „Nina“ iz malega pristanišča španjskega „Palos“ v sinje neznano morje. Devetdeset mož, mornarjev je odpotovalo na treh ladjah; vsi so popred pobožno opravili sveto spoved ter se okrepčali s kruhom angeljskim svetega Rešnjega Telesa. Na največi izmed onih treh ladij, ki je bila ladija „sveta Marija“, je bil poveljnik Krištof Kolumb. Pod varstvom Marijinim je premagal Kolumb vse zapreke in zlobne nasprotnosti, v njo je on velikokrat kot v svetlo morsko zvezdo svoje oči vpiral, k njej zdihoval, katero imenuje sv. Ciril Aleksandrijski: *lampas inextinguibilis* — „svetilnica neugasljiva.“ Z ladije „sveta Marija“ so v noči 11. oktobra zapazili luči na novem svetu, in ob 2. popolnoči 12. oktobra se je razlegal iz druge ladije „Pinta“ veseli glas: *terra! terra!* — zemlja! zemlja! (kopno!) Ob zori prihajajo tri ladije na breg lepega otoka Guanahani, kateremu je dal Kolumb imé: „San Salvador — Sveti Odrošenik. Stopivši na kopno v škerlatnem plajšču s častnim znamenjem svetega križa in kraljevo zastavo poklekne Kolumb, poljublja novo zemljo, solze ga polijejo in iskreno se Bogu zahvali.

Ker je najdba Amerike tudi v verskem oziru silne važnosti, so sv. oče papež Leon XIII že mesca julija t. l. izdali do italijanskih, španjskih in ameriških škofov prelepo okrožnico, v kateri povdarjajo, kakó je živa vera vodila in krepila Kolumba vsikdar pri njegovem podjetji. Torej zapovedujejo, da se dné 12. oktobra ali sledečo nedeljo po vsih cerkvah na Španjskem, v Italiji in v Ameriki obhaja spomin na najdbo Amerike s slovesno sveto mašo na čast sv. Trojici.

Mesca oktobra (vinotoka), ko po celem svetu posebno častimo Rožnovensko Kraljico Marijo, se je našel nov svet Amerika — Mi vsi smo popotniki na morju tega sveta v neznano nam večnost. Kakor so na posebno nevarnih bregovih stolpi svetilniki, da vedó ladije kje in kam voziti v temni noči, tako bodi nam Marija krasni visoki svetilnik, ki nas iz razburjenega valovja v sredi med nevarnim pečovjem vsakdanjega življenja privede v mirno, sijajno, lepo pristanišče večnega življenja. (Dalje nastl.)

Ogled po Slovenskem in dopisi.

Ljubljana. V god presvitlega cesarja, pretekli terek so bile vse ljubljanske cerkve gосто napolnovane. Ob osmih je bila stoljna cerkev vsa natlačena dijakov, katerim je maševal pn. gosp. kanonik in prof. Jož. Marn. Ob 9^h, pri korarski maši je bila ravno tako napolnjena ženske šolske mladine. Ob 10^h pa so prevzvišeni gospod knez in škof med polno asistenco stoljnega kapitelja in gg. bogoslovcev obhajali pontifikalno sv. mašo. Pričujoči so bili: visokorodni ces. namestnik baron Winkler in drugi zastopniki vradnij. Vojaštvo je imelo sv. mašo v uršul. cerkvi.

Ob 11^h dopoldne pa je v veliki gimnazijski dvorani pričó šolskega odličnjaštva in mladine blag. gosp. nadzornik Jož. Šuman, pn. gosp. kan. in profesorju Jož. Marnu prpel križ Franc-Jozefovega reda. Dvorana je bila ozališana s cvetličjem in z gimnazijsko zastavo sv. Alojzija ter s podobo Nj. Veličanstva. Bili so pričujoči: komisar kn. šk. ordinarijata prelat dr. A. Čebašek, mestni župan in zraven domačih profesorjev tudi zagrebški profesor gosp. Fr. Marn, brat. in nečak slavljencev, Vladimir. Spodbudni govori, petje in deklamovanje je povišalo slovesnost.

Tudi po družih ljubljanskih cerkvah je imela šolska mladina v slavni dan cesarjevega godú sveto mašo.

Ljubljana. (Skerb za mladino.) Iz glavnega mesta in iz družih šol se je bila mladina razkropila na po'itnice; sedaj je zopet po šolah k naukom zbrana. Sveti materi Cerkvi je vse na tem ležeče, da bi se mladi ljudje kakor na počitnicah, tako tudi v šolah skozi leto vseskozi čedno obnašali in se neomadežani ohranili za stan, v kterega koli pridejo. To pa velja za šolsko ljudstvo od naj višjih do najnižjih učilnic in razredov, kakor tudi za obojni spol. Le če šole svoje dolžnosti vestno spolnujejo in če se mladino v šolah in doma čedno ohrani, se je nadjati, da bode kdaj res deželi v korist in sama za-se srečna.

Rekel sem, da Cerkev od naj višjih do naj nižjih šol ima svojo materno skerb za mladino — tudi na počitnicah. Goriški nadškofijski list n. pr. v tehtnem spisu „Clerici ferias agentes“ bogoslovcem samim in njihovim župnikom po vsi deželi na serce poklada, kako vsestransko naj se prizadevajo, da kleriki svojemu stanu primerno živé in se spodobno, bogoljubno obnašajo tudi na počitnicah. Kdo ne vé dalje, kako silno potrebno je visokošolcem svetnega stanú, da se v veri in čednosti vterjujejo tudi kolikor časa so domá, ako imajo svoj dan koristni biti svojim rojakom ali kjer koli bodo služili. Gorjé občinam, ako dobé brezverskega sodnika, pravdosrednika, zdravnika, učitelja itd. Po večem ostanejo starejši taki, kakor so se v mladosti odgojili. Torej to veljá o vsih šolcih.

Trienški višji pastir dr. Valussi n. pr. zarad tega priserčno priporoča ljubo mladino duhovnim pastirjem v skerbno nadzorstvo. V daljšem pisanji pravi med drugim: „Generatim Venerabiles Fratres, nullam curam omittite, ut juvenus sive in scholis sive extra, christiano quoque ritu, honestis moribus, fide sincera educetur et succrescat. Pueros diligite, sedulo fovete, patienter ferte. Id certe Christo debetis, qui pueros complecti iisque velut blandiri in deliciis habuit, imo disertis verbis non modo vetuit unum ex pusillis contemni, qui et eundem ita suscipi voluit, ac si Ipse suscipiatur. Istis enim velut humani generis primitiis, sibi sacris, delectatur maxime, eos perdit et inimico tradi, ut olim Moloch, in dignissime fert, nec clamore cessat: „sinite parvulos venire ad me...“

Kako zlobni duh sedanjega časa mladino k sebi vabi, kako jo z mnogimi zvijačami išče od matere Cerkve odtergati, kaj ji obeta, pripravlja, s čim jo hoče kratkočasiti, kakošno duhovno kermo ji pripravlja, da jo oslepí, zapelje in pogubi, — to je vse dobro znano; sej sam svoje namene očitno naznanja, z njimi se baha in hvalisa! — „Posvečuj praznik.“ — „Bodi ob nedeljah in praznikih s spodobno pobožnostjo pri sv. maši!“ Tako kliče mati sv. Cerkev. Kako pa posvetnost vabi in piska ter kliče mladino na posvetne shode, v gostilne, na ples, na razne izlete, hribo-laztva, to je vsakemu znano, in srečen, kdor se ne dá speljati in zapeljati!

„Fistula dulce canit volucrum dum decipit auceps;
Sed lessum voluceri fistula blanda canit!“

Sladko poje piščalka, dokler tičar tice ne pre-kani; toda mertvaška je popevka za tico, katero vabljiva piščalka prepeva. Slišite: mertvaška je zapeljiv-čeva pesem in vabljiva piščalka! Vabi te v družčino, vabi te v kerčmo, vabi te na ples, vabi te — v pekel!

Sploh pa, mladenči, molitve ne opustite, da vas Bog ne zapustí! Zakaj, časi so hudi.

Z Gorenjskega. (Spomin iz preteklosti) (V spomin č. g. Antonu Košmerlu.) Slovensko ljudstvo zelo spoštuje svoje duhovne. Ako umerje dober duhoven, spominjajo se ga in molijo zanj leta in leta. Nauke njegove hranijo v glavi in v sercu. 15. septembra t. l. je minulo 25 lét, odkar je umerl v Cerkljah na Gorenjskem gospod kaplan Anton Košmerl. Cerkljanje tega gospoda še niso pozabili. Verli Berničanje so nabrali nekaj denarja za ss. maše: 15. septembra je bilo v tukajšni farni cerkvi duhovno opravilo za rajnega gospoda dušnega pastirja. Kavač Janez Šter pa je iz spomina napisal pridigo, katero so o pogrebu g. Košmerla govorili v. g. Jožef Kerčon, župnik v Predosljih (kterega prosimo za zamero, ako ni vse v „sekiricah.“ kakor je bil govor. Vr.)

Svojim bralcem v spodbudo naj „Zgodnja Danica“ blagovoli priobčiti govor v celoti ali vsaj kakšen odlomek. Sošolce g. Košmerla bo to gotovo zanimalo.

Govor v. č. g. Jožefa Kerčona-a, župnika v Predosljih o pogrebu umerlega gospoda A. Košmerla-a.

Preljubi! Ložje bi jaz danes tukaj jokal, kakor pa govoril zavoljo tolike zgube vašega ranjkega častitega g. Antona. Ložje bi jokal zaradi tega, ker ranjki g. so bili moj priserčni prijatelj. O kako goreči so bili za vaše duše, posebno v zadnjem svetem letu. Res, toliko so se trudili, da so iz ljubezni do vas darovali nebeškemu Očetu svoje življenje. Kaj pač, vprašam, more kdo več storiti, kakor da svoje življenje dá za svojega prijatelja, in glejte, ravno to so storili vaš ranjki gospod, ki so v delu za vaše duše umerli. Sv. Terezija, velika svetnica, je rekla sama o sebi, da kedar je kaki človek umerl, se ni nikdar jokala, kajti vedela sem,“ pravi, „da vsaki človek enkrat umreti mora. Ali kedar je pa kaki duhoven sklenil svoje življenje, sem se pa vselej bridko jokala, kajti vedela sem, koliko duš bi bil še on lahko za nebesa pridobil. Tako je rekla ta velika svetnica. O preljubi! tako se tudi od ranjkega gospoda smé reči. Škoda, da je tudi on tako zgodaj sklenil svoje življenje. Koliko duš bi bil tudi on še lahko za nebesa pridobil! O strašno škoda za celo ljubljansko škofijo, ker je zgubil tako skerbne delovalca v vinogradu Gospodovem.

O velika zguba za nas duhovne brate, ko nam je iz naše srenje uzet tako goreči duhovni Pastir! Po vsej pravici se tedaj smejo na njega obrniti besede sv. pisma: „Zgodaj je končal, pa spolnil je veliko lét!“ To je, spolnil in nabral si je toliko lepih čednosti in dobrih děl, kakor ko bi bil živel še veliko lét.

Imeli so pa ranjki gospod zares lepe lastnosti in čednosti nad sabo. Bili so bistroumne glave, modrega obnašanja, moške postavnosti, posebne učenosti in velike gorečnosti v vinogradu Gospodovem. Verh venca teh čednosti pa se je čez vse lepo razcvetala njih velika ponižnost in spoštovanje, katero so skazovali posebno do svojih gg. fajmoštrov. Ravno zavoljo njih lepega življenja sem pa sklenil danes še nekoliko več povedati o častitem ranjkem.

Rojeni so bili ranjki gospod 4. rožnika l. 1832 v Loškem potoku. Tedaj so bili stari ravno 35 lét in dvanajst dni, rojeni ne ravno od bogatih kmečkih

starišev. Dali so jih stariši v šolo v Ljubljano s tem namenom, da bi bili enkrat duhovni pastir. Bil pa je ranjki tako bistroumne glave in lepega obnašanja, da je bilo njegovo ime vslej ob koncu šolskega leta prve imenovano in vslej je bil on med prvimi počišlan s šolskimi darili, kar je naj večji čast za učenca. In ravno zaradi njih lepega obnašanja in bistroumne glave so jih pa vzel milostni ranjki škof v alojzijansko hišo, kamor jemljejo take pridne učence. In tam se je ranjki pripravljaj na duhovski stan, šel je potem v deseto šolo in že tretje leto bil je mašnik posvečen. Pel je potem novo mašo v Loškem potoku. Vzeli pa so ga zopet milostni škof v alojzijansko hišo v službo v Ljubljano. Ali, ker jim pa ni teknila služba med zidovjem, so prosili milostnega škofa, da bi jih dali v službo na deželo, in tako so bili po volji škofovi poslani v službo v Loko, kjer so bili 6 let za duhovnega pomočnika. O kako goreči so bili za zveličanje duš in kako natanko so spolnovali svoje dolžnosti v Loki! Med tem so pa tudi svoje goreče želje odkrili, da mislijo v daljno Ameriko se podati za misijonarja; toda odsvetovali so jim njih predniki in njih prijatelji, kateri so bolje poznali njih slabo zdravje, rekoč: „Da oni niso za tako daljno pot in ptuje kraje. Ranjki so se precej podvergli razsodbi svojih prednikov in prijateljev. V tej težki službi in gorati fari pa je bil začetek ali tako rekoč seme njih prve bolezni. Bolezen je bila že tako huda, da le še za nitko je viselo njih življenje. Ali preljubi! Zbrale so se pobožne duše in so jim pri nebeškem Očetu sprosile podaljšanje življenja za nekoliko lét. Oh, kako so jih Ločanje radi imeli, tega vam jaz, preljubi Cerkljani, povedati ne morem. In kako so loški g. fajmošter ranjkega gospoda ljubili, tega vam tudi ne morem dopovedati. In kako so ranjki gospod loškega g. fajmoštra ljubili, tega vam tudi jaz popisati ne morem, zakaj vidi se iz tega, ko so zvedeli ranjki gospod, da so loški g. fajmošter nagle smerti umerli, so ranjki gospod kar strahoma ostermeli. Zavoljo te težke službe in slabega zdravja so bili pa po volji milo tllivega škofa prestavljeni v Vodice na lažjo službo. Ali v Vodica h pa so se že tako močnega in zdravega čutili, da so bili zadosti močni za težji službo in tako so bili zopet po volji milostljivega škofa prestavljeni k vam, preljubi Cerkljanci. Kako pa so se kaj pri vas obnašali? To pa vi meni lažje poveste, kakor pa jaz vam, in kako goreči so bili oni za vaše duše, to tudi vi meni lažje poveste, ko pa jaz vam. Toliko pa tudi vem, da so se z vso svojo močjo trudili, da bi bili dobili več duš za nebesa. O koliko so pri vas žalostnih sere razveselili, koliko grešnikom so mir vesti zadobili, koliko pravičnih so na potu stanovitnosti obderžali, koliko nedolžnih otročičev so obvarovali, da jih ni okužil strup goljufivega sveta, koliko zapeljanih mladenčev in deklet so tako rekoč za roke potegnili s široke ceste pogubljenja in jih peljali na ozko pot srečnega življenja, koliko bolnikov so razveselili s svojim pogostim obiskovanjem in s svojimi milimi darili. Ali ni to bila velika gorečnost in skerbna delavnost v vinogradu Gospodovnm vašega ranjkega č. gosp. Antona. Vendar pa se je slišalo od katerega, da častilakomnost ga je končala. Ali preljubi! z lahko vestjo smem reči, da to ni res. In pa spomnite se besedi večne resnice: „Ne sodite pred časom, dokler Gospod ne pride in misli človeških sere ne razodene.“ Častilakomnost gospoda ni končala, ampak končala ga je goreča želja po zveličanju vaših duš, da je mogel v

tako mladih letih skleniti svoje lepo neomadežano življenje. Glejte, preljubi, kako so vas ljubili ranjki gospod, ker bili so nagovarjani, da bi se bili od vas preselili, ali oni so rekli, kaj bom hodil, kjer me ljudje ne poznajo, tudi ne bodo molili za-me. Tukaj pa me ljudje poznajo in bo vendar morda se še kdo spominjal in bo molil za-me. Glejte preljubi, kako so vas ljubili ranjki gospod. Zavoljo tega pa tudi upanje imamo da vživajo plačilo za svoje lepo neomadežano življenje. Ali od druge strani je pa vendar le želeti kakih naših prošenj; zakaj božje najčistejše oko je še nad angelji Božjimi našlo madeže; koliko bolj tedaj pri umerljivem človeku. Umerl je nekdanj duhoven precej po novi maši. Ljudje so rekli: „Srečen je, ker je precej po novi maši umerl!“ Ali učen mož po imenu Eleazar pa je rekel: „Zadosti bo imel odgovora dajati, ker je eno sveto mašo bral.“ Glejte preljubi, od koliko svetih maš pa bode mogel ranjki gospod odgovor dajati. Zato je potrebno, da jim s svojimi molitvami in prošnjami v pomoč pridemo.

Glejte preljubi, zdaj tukaj leži ~~mertvo~~ truplo vašega ranjkega č. g. Antona, ki se danes z vami posloviti hoče. Ker pa truplo govoriti ne more, ker je mertvo, zato naj se pa jaz danes v njih imenu z vami zadnjikrat poslovim. Z Bogom, moji duhovni bratje! Prosim vas, odpustite mi, ako sem katerega izmed vas razžalil. In vedite, da bo tudi na vas prišla ura grenke smerti, kakor je prišla za-me; tedaj bodite pripravljani. Vi pa, preljubi, spolnite jim še to zadnjo gorečo željo, da bode te molili za nje. Molite pogostoma za nje. Darujte sv. obhajila in odpustke za nje, da bode te imeli prej priprošnjika pri Bogu. Tebi pa rečem preden sklenem: „O blagor ti, ker ti zanesljivo že vživaš krono večnega življenja in tvoja duša se že v nebesih veseli. O prosi tudi za nas, da tudi mi pridemo za tabo, da tudi nam poreče Jezus, kakor tebi: Pridi zvesti in modri hlapec, ker si bil v malem zvest, te bom čez veliko postavil. Pojdi v veselje svojega Gospoda! Amen.

Iz Notranjskega ima „Slovenec“ naznanilo: Čast gospod župnik Al. Puc je na konferenci v Postojni povdaril potrebo, da se precej prične z nabitranjem za Hrenov spominek, ter ob enem sprožil misel, da se skuša — namesto sohe ali kaj tacega — slavnemu škofu v spomin vstanoviti „Katoliško učiteljsko semenišče.“ — Misel je res prav dobra; sicer pa, kdor „Danico“ bere, je lahko videl, da je pričetek že storjen. —

Rimo-katoliški Slovenec iz jugoslavenske Bosne na I. slov. kat shodu v Ljubljani. (Dalje) Velik, velepotreben in zelo koristen je misijon I. slov. kat shoda. Vsi pričujoči slovenski katoliki bili so navdušeni za pravo rimo-katoliško in slovensko narodno stvar, namen in misel. Serčno sem hrepenel po dnevih tega I slov. kat shoda. In hvala Bogu, da sem ga učakal in se ga osebno vdeležil! Velike milosti in blagri rosili dá, lili, so z neba od Njega, ki sedi na sedežu in od Jagnjeta na vse one v shodu pričujoče, kateri so dobre in svete volje; pa ne samo na pričujoče, nego tudi na one, kteri so z duhom, z voljo, s pametjo in srcem s pričujočimi jedini; pa se niso osebno I slov. shoda vdeležili. In teh je mnogobrojno v Sloveniji in v okrajinah izven Slovenije.

Akoprav je nasprotnikov in neprijateljev mnogobrojno, tudi med brati Slovenci, koji so rimo-katoliško keršćeni, v rimo-katoliške kerstne knjige vpisani; ali

zoperno jim je ime, neradi ga slišijo, nečejo ga priznavati: Rimo-katoliška, kerščansko-katoliška vera, rimo-katoliška Cerkev, katoliški Slovenci; ravno to jih bode, to jim je tern v peti. Žal, da je ljubih Slovencev že obilno število takovih, ki so s ptujo maloversko, krivoversko in brezversko „moderno“ omiko otrovani, in ti razumniki, brezumniki ostrupujejo priprosto verno slovensko ljudstvo — katoliški slovenski narod!

Vže pred I. kat. slov. shodom, so mnogi hoteli očerniti ta shod tudi s tem, ker so čenčali, češ: na I. slov. kat. shodu hočejo mater Slovenijo iz lastne hiše in doma posloviti in jo pred vrata izbaciti. Zvita laž, koja mirisi, diši — po framasonski velelažnjivi kulturi. Vprašam: Kakova pa je mati naša Slovenija? Slovenija narodna mati naša dala se je že pred več kot tisuč leti pokerstiti, a pokerstiti rimo-katoliško; sprejela je vero kerščansko-katoliško, stopila je v Cerkev rimo-katoliško, postala je ud in hčerka matere rimo-katoliške Cerkve. Toraj národna mati naša je Slovenija rimo-katoliška! In to mater Slovenijo mi priznavamo za narodno mater svojo, to ljubimo in spoštujemo; to mater smo s častjo vpeljali tudi v I. slov. kat. shod in jo na najčastnejše mesto postavili, jo slavili in ji za nečast in razžaljenja zadrževali. To je res čast za celi narod slovenski in kateri tu nasprotujejo ne vedo, kaj delajo. Vsi, prevzvišeni knezo biskopi, mnogi cerkveni in národní dostojanstveniki, duhovščina in ljudstvo, verni možje laiki, so to pravo narodno mater našo, Slovenijo kerščansko-katoliško, očitno, slovesno in jednodušno priznavali, jo počastili in se za njene in otrok njenih pravice poganjali. Nezvesti, nehvaležni sinovi njeni potujčeni liberalni, radikalni, sem in tje framasonski Slovenci, so mater svojo Slovenijo kerščansko-katoliško odslovili in jo hočejo vreči iz hiše njene, iz doma njenega in jo izbaciti preko praga in še dalje jo pognati! Lepo in milo se glasi v pesmi narodni: „Ker sinovi Slave smo!“ Ali ta mati Slovenija kerščansko-katoliška se britko joče, kadar pevajo ji sinovi, koji niso več istinito in povse Slovenci rimo-katoliški. Toraj ne smemo sramotiti, ne žaliti, ne zasmehovati matere svoje Slovenije kerščansko-katoliške! V Slovincih ni domače, ni národno, ne domo- in rodoljubno, ako se prezira, opušča, nasprotuje, ovira, odstranjuje tudi najmanje, kar zadeva vero materino. In ta vera matere Slovenije je kerščanska-rimo-katoliška!

Konec nasl.)

Razgled po svetu.

Rim. „Dejanje cerkva v novih delih rimskega mesta.“ kteremu je predsednik abbé A. Brugidon, zida v romanskem slogu prekrasno cerkev sv. Joahina, katero misli pokloniti Nj. Svetosti papežu Leonu XIII ob priliki 50letnice Njih duhovstva 19. svečana 1893. Kot znano je sv. Joahim kerstni patron papežev.

Iz Kitajskega. V provinciji Fo-Kien nastal je zopet upor. Vlada je v veliki zadregi. Moritve kristijanov in podiranje katoliških cerkvá so na dnevnem redu. Kako se bode cela stvar izhomotala, se še ne vé, ker se je vstranku pridružilo tudi mnogo mandarinov višjih verst, sovražnih sedaj vladajoči dinastiji Mandžu.

Belgija. V Bruselju je katoliška družba „Demokratische Liga“ 26. in 27. sept. imela shod. To „de-

mokratiško zvezo.“ ktera pa nima namena, da bi delala zoper monarhijo, so ustanovili goreči katoličani: razširjena je po vsi Belgiji in šteje nad 20.000 družbenikov iz vsih stanov. Njena naloga je, socialno in politiško zboljšanje na pollagi katoliške vere. Oziroma na šolo je zadevni odsek postavil pravilo: Podloga vesoljnega ljudskega pouka mora biti katoliška vera. Deržava naj proste šole (ktere večinoma vodijo redovništva) ravno tako podpira, kakor deržavne šole. Odbor prostih šol naj na letih nastavljenim učnikom zagotovi ravno tiste pravice in prednosti, kakor onta na deržavnih šolah.

I. Bratovske zadeve

molitvenega apostoljstva

Nameni za mesec oktober (vinotok)

a) Glavni namen:

Eksercicije (duhovne vaje)

b) Posebni nameni.

8. **S. Brigita.** Severni misijoni. Umna zmernost v obleki in stanovanji v duhu kerščanske ponižnosti. Umabodni.

9. **Praznik Marijinega materinstva.** Združenje moškega sveta v marijanskih kongregacijah. Najpriserčneje združenje otroških sere z Marijinem sercem.

10. **S. Frančišk Borgiški.** Misel na štiri poslednje reči. Družba Jezusova. Bogatini in plemenitaši. Sejalci preprirov.

11. **S. Nikazij.** Poklicanje vrednih mladeničev v duhovski in redovni stan. Duhovne vaje in ljudski misijoni, pa njihovi voditelji. Rokodelci in delavci.

12. **S. Maksimiljan.** Duh edinosti in ljubezni. Spreobrnjenje visokih vradnikov. Pomoč pri težkih nolanjih boleznih.

13. **S. Edvard.** Spreobrnjenje Anglije. Veliko število nekerščenih v mestih. Dušno in telesno zanemarjeni otroci.

14. **S. Koloman.** Cerkev na Avstro-Ogerskem. Poveritev zapeljanih in zgubljenih delavcev k sv. veri. Rešenje iz težkih kupčijskih skerbi.

15. **Ss. Terezija, Tekla.** Karmelitski red. Podporniki molitvenega apostolata. Obvarovanje ženstva pred zapeljivimi zmotami sedanjega časa. Terezijanska molitvena družba.

16. **Posvečevanje vsih cerkev.** Hvaležnost za neizmerno milost poklicanja k pravi veri. Obvarovanje pred skrunjenjem današnjega praznika, kar se večkrat godi. Mašniki in obhajano.

(Dalje nasl.)

II. Bratovske zadeve N. lj. Gospe presv. Jezusov. Seroa.

V molitev priporočeni:

Na milostljive priprošnje N. lj. G. presv. Jezusovega Seroa sv. Jožeta, sv. Nikolaja, ss. Hermagora in Fortunata, naših angeljev varhov in vsih naših patronov, Bog dolготno odverti od naše dežele poboje, umore in samomore, odpad. in brezverstvo, prostestvanje in vse nečistosti, sovraštva, prekanjevanja in vse posasite pregrehe. — Neka dedščina, da bi se na priprošnje N. lj. Gospe, sv. Jožeta in sv. Antona puščavnika prav in po pravici razdelila. — Neka družina v velikih zadregah za pomoč. — Bolna oseba za zdravje.

Zahvala.

Gosp. J. Demšar iz Poljan serčno zahvalo naznanja za ozdravljenje bolne noge na priprošnje Marije Pomagaj na Brezju.

Listek za raznoterosti.

Ljubljana. O priliki 125letnice svoje zvezarne izročil je sedanji lastnik ljubljanske livarne za zvonove, gospod Albert Samassa, premilostljivemu gospodu knezoškofu ljubljanskemu, dr. Jakobu Missiji tisoč frankov v zlatu za sv. Očeta.

Ljubljana. Ljubljansko semenišče šteje letos 86 gg. bogoslovcev, med temi 24 poveljnikov, kateri so: Jak. Benedičič iz Škofje Loke, Adalbert Burjanek iz Lin pri Belih Vodah na Češkem, Jožef Erker iz Srednje vasi na Kečevskem, Karol Fula iz Příbrama na Češkem, Jan. Gnidovec iz Ajdovice, Alojzij Hut iz Št. Ožbalta v Dravski dolini na Štajerskem, Adolf Hubček iz Lukavice na Češkem, Alojzij Jare iz Ajdovice, Jožef Jerše iz Šmartina pri Kranju, Janez Kežar iz Sorice, Peter Koprivec iz Škofje Loke, Jan. Mihelčič iz Semiča, Jožef Novak iz Podzémelj, Jožef Plantarič od Sv. Trojice, Anton Plešič od Sv. Katarine, Matej Prelesnik iz Dobrépolja, Luka Preželj iz Boh. Bistrice, Valentin Remškar iz Brezovca, Jan. Smolej iz Kranjske Gore, Jan. Sirmik iz Dravelj, Jožef Švigelj iz Borovnice, Lovrenc Tič iz Moravc in Anton Žnidaršič iz Dobrépolja. Šolsko leto pričelo se je s 1. vinotokom; 3. vin. to je v ponedeljek, imeli so gg. bogoslovci eksercicije.

Dijaška miza. Šole in šolci se množijo, množi se pa tudi revščina po deželi, letos posebno zaradi slabe letine. Sej sploh je znano, kako je po več krajih toča bila, še po dvakrat — červ grizel in še ajda po večem prav slabo kaže, ter mnogi prebivalci kladlo sami ne bodo imeli ob čem živeti, še manj pa, da bi mogli sina v Ljubljani v šoli zadržati. Zato so letos starši nenavadno pritiskali in še pritiskajo za pomoč, ne le za hrano, ampak tudi k stanovanju, k knjigam, k drugim šolskim potrebščinam itd. Ravno pretekle dni je torej Vaš znani „minister“ v ljudski kuhinji od 153 mladenčev iz vsih važnih učilnic za preteklo polovico mesca septembra plačal 110 gld. 79 sld., da ne štejemo še družih ne prav majhnih stroškov. Očitno je, da mesec celi oktober žuga ugrabiti več kot dvakrat toliko! Vidite torej, predragi prijatelji mladine, da v tacih okoliščinah „finanminister“ ne more „na rožicah počivati“. Hvala Bogu, da je veliko lepih src na Slovenskem, posebno na Kranjskem, ktere včasih rade tudi sebi kaj pritrčajo, da bi šolska mladina preveč ne stradala. Ni pa tudi darežljivost brez sadu: zopet letos je nekaj bivših naših prestopilo v duhovsko pastirstvo, v učiteljstvo, drugi v bogoslovje, nekteri v samostane, v Alojzijevišče itd. Bog živi dobrotnike!

Sestero knjig družbe sv. Mohorja se ravno razpošilja. Med njimi so: „Šmarnice naše ljube Gospé presv. Serca.“ II. knjiga, spisal Janez Volčič z molitvenikom vred. 348; in: „Jeruzalemski romar“ I. zvezek dr. Fr. Lampeta s podobami itd. Res, velik dar za tako majhno ceno in ne manjši blagoslov. Druge knjige so: Koledar za l. 1893; Domači zdravnik, po naukih kneipovih; Naše škodljive rastline, in Slovenske večernice.

Za popravo farne cerkve in duhovske hiše v Topli Rebri so prevzvišeni gospod knez in škof darovali 100 gld.

V Škofji Loki so v nedeljo 25. sept. milostni gospod prošt dr. Leonard Klofutar slovesno blagoslo-

vili novo pokopališče na Polju pod Kamnitnikom; prečast. gosp. kanonik Klunje o tej priliki pridigal in pojasnoval pomen katol. pokopališča. Dozdaj so od starodavnih časov merliče tudi iz Loške fare pokopavari pri materi Fari ali Stari Loki.

Truplo misijonarja Lev. Lavtičarja so 20. sept. t. l. prepeljali iz Krovvinga v škofovsko mesto Duluth. O tej priliki so škof M. Golrik maševali, naš rojak dekan Jak. Trobec pa je imel slovesen govor. R. I. P.

V prid učnim dijakom piše „Slovenec“, da pri tergovcu g. Fr. Petriču v Špitalskih ulicah se dobiva še nekaj srebrnih „Spominjskih svetinj“ na prvi slovenski katoliški shod“ po 1 gld. 50 kr. — Ker so z dozdaj razprodanimi svetinjami troški poravnani, zato se bo vsa izkupnina obrnila za Jeranove dijake.

Zupnijski poslovnik tretji zvezek, je tudi že na svetlem in bodi iskreno priporočen občinstvu, zlasti gg. duhovnom.

V cerkvi sv. Jakoba v Ljubljani bodo obhajali prihodnji ponedeljek in torek, t. j. 10. in 11. oktobra 1892 35letnico svojega mašništva preč. gg.: **P. Rudolf Dolinšek**, frančiškan v Kamniku, **Franc Barborič**, župnik pri sv. Tomažu na Koroškem, **Janez Dolinar**, župnik Raki, **Mihael Hrovat**, župnik v Čatežu, **Franc Jereb**, župnik v Zaspem, **Loranc Kristoflič**, župnik v Kovorju, **Anton Peterlin**, župnik v Smihelu, **Janez Rozman**, župnik-kanonik pri sv. Jakobu v Ljubljani, **Franc Tavčar**, župn. oskerbnik v Besnici, **Mihael Zupan**, župnik v Sostrem. — Verstile se bojo opravila tako-le: V ponedeljek ob 5ih zvečer: Sv. rožni venec in slovesne litanije. — V torek zjutraj o 1/2 5ih se prično tihe sv. maše. Ob 1/2 6ih slovesni cerkveni govor. Ob 6ih slovesna sv. maša z blagoslovoma. Ob 8ih: Molitve za ranjke sošolce, potem slovesna črna sv. maša zanje. Ob 10ih: velika sv. maša in Te-Deum. Popoldne ob 5ih sv. rožni venec in litanije

Kolera se zlasti v Budimpešti razširja; 2. t. m. jih je bilo v bolnišnici 18 za kolero bolnih; od 2. do 3. t. m. jih je zbolelo 22, 6 pa umerlo. — V Hamburgu jih je o ravno tem času zbolelo 47, vmerlo 14. Tudi po družih krajih na Nemškem jih po nekoliko napada. Tako tudi v Krakovem.

Dobrotni darovi.

Za dijaško mizo: „A. M. D. G.“ za pridne dijake 5. gld. — Č. g. župnik Fr. Marešič 2 gld. 20 kr. — Č. g. kapl. Ant. Antončič 3 gld. 80 kr. (Op. Danica naročena. Vr.) — Č. g. župnik Janez Tavčar 5 gld. — Č. g. župnik Al. Starč 5 gld. — Prelat dr. And. Čebašek 10 gld. z željo, da se učenci odgojujejo v duhu 1. sl. kat. shoda, ne v duhu lažnjivega liberalizma. — S pristavkom: „Naj se katoliško življenje med dijaki razširja“ 1 gld. — 1.) Izgubljena stava v Cirknici 4. oktobra 5 gld.; 2.) Veselo omizje v Cirknici 5 gld. (Živeli in še kaj stavili! Fem.) — Iz Idrije F. P. 1 gld. — Č. g. župnik Tom. Šlibar 1 gld.

Za se. Detinstvo: Iz Naklega 30 gld.

Za ustanovitev stalne in večji rezidence č. oz. jezuitov v Ljubljani mesto sedanjega „provizorja“: Blaga duša 20 gld.

Za afc. misijon: Marija Gerjol 1 gld.

Za Cerkev sv. Rozm. in Danijana v Št. Vidu na Vipavskem: Neimenovana 5 gld.

Za orientalske misijone: „A. M. D. G.“ 50 gld.

Za misijone v Kini in Japana: „A. M. D. G.“ 50 gld.

Za misijone v Bosni: Po č. g. kat. Sim. Zupanu, 50 gld.

Za „Detoljuba“: Po č. g. kat. Sim. Zupanu, 10 gld.